Ulkoasiainvaliokunta

Perjantai 9.10.2026 klo 11.00—12.25

Läsnä
puheenjohtaja Johannes Koskinen sd
varapuheenjohtaja Sofia Vikman kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7)
jäsen Eva Biaudet r
jäsen Veronika Honkasalo vas
jäsen Inka Hopsu vihr
jäsen Kaisa Juuso ps
jäsen Antti Kaikkonen kesk (4, 5, 6, 7, 8,) (3 osittain)
jäsen Atte Kaleva kok (1, 2, 3, 4, 5, 6) (7 osittain)
jäsen Pia Kauma kok (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
jäsen Veijo Niemi ps
jäsen Antti Rinne sd
jäsen Tytti Tuppurainen sd
jäsen Ville Vähämäki ps (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (4 osittain)
varajäsen Minna Reijonen ps (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (3 osittain)
varajäsen Sari Sarkomaa kok (4, 5, 6) (3, 7 osittain)
varajäsen Tuula Väätäinen sd

Sihteerit
valiokuntaneuvos Tiina Larvala
valiokuntaneuvos Jonna Savola

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 11 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Valtioneuvoston selvitys: Pysyvän rakenteellisen yhteistyön eteneminen

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 3/2023 vp

UTP-jatkokirjelmä UTPJ 5/2024 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 45/2025 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 24/2026 vp
Liiteasiakirja Pysyvän rakenteellisen yhteistyön yleissuunnitelma 2026 - 2030: Suomen vastaus
Asiantuntijalausunto UTP 3/2023 vp UaV 09.10.2026 erityisasiantuntija Olli Klemola, Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry Asiantuntijalausunto ; A3
Asiantuntijalausunto UTP 3/2023 vp UaV 09.10.2026 erityisasiantuntija Olli Klemola, Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry Asiantuntijalausunto ; B3

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- erityisasiantuntija Eemeli Heikkilä, puolustusministeriö
- erityisasiantuntija Jesse Kosonen, puolustusministeriö
- erityisasiantuntija Olli Klemola, Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry, liite

Merkittiin selvitys saaduksi.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan UaVEK 14/2026 vp: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan.

4. Valtioneuvoston selvitys: Sotilaallisen liikkuvuuden kansallinen suunnitelma 2026

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 31/2026 vp

Liiteasiakirja Sotilaallisen liikkuvuuden kansallinen suunnitelma
Asiantuntijalausunto UTP 31/2026 vp UaV 09.10.2026 vanhempi osastoesiupseeri Mikko Kuokka, puolustusministeriö Asiantuntijalausunto ; A 4
Asiantuntijalausunto UTP 31/2026 vp UaV 09.10.2026 vanhempi osastoesiupseeri Mikko Kuokka, puolustusministeriö Asiantuntijalausunto ; B 4

Valiokunnassa oli kuultavana:
- vanhempi osastoesiupseeri Mikko Kuokka, puolustusministeriö, liite

Merkittiin selvitys saaduksi.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan UaVEK 15/2026 vp: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunnan kertomus 2025

Kertomus K 11/2026 vp

Valiokunnan mietintöluonnos Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunnan kertomus 2025 ; A5

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi puolustustarvikkeiden viennistä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 149/2026 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi puolustustarvikkeiden viennistä annetun lain muuttamisesta ; A 6

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun loppuun.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä suoritettiin seuraava äänestys: Ed. Hopsu esitti ed. Honkasalon tukemana seuraavia tekstilisäyksiä lausuntoluonnokseen: ”Valiokunta korostaa tekoälyä hyödyntävien ja autonomisten asejärjestelmien sekä miehittämättömien järjestelmien valvontatarpeita. Miehittämättömien järjestelmien riskinarvioinnissa tulee huomioida ihmisen tosiasiallinen kontrolli voimankäytöstä, järjestelmän ennakoitavuus sekä siviileihin kohdistuvat riskit. Valvonnan tulee kattaa sovellettavien tuoteluetteloiden mukaisesti myös järjestelmien ohjelmistot, komponentit, aineettomat teknologiansiirrot ja olennaiset päivitykset. Viranomaiset tarvitsevat riittävää teknistä osaamista, ja valvonnan mahdolliset katveet on tunnistettava. Suomen tulee edistää autonomiset aseet kieltävän kansainvälisen sopimuksen syntymistä. ” ”Suomen Punaisen Ristin mukaan lain 9 §:n 2 momenttia tulee muuttaa korvaamalla EU:n yhteistä kantaa 2008/944/YUTP koskeva ilmaisu ”otetaan huomioon” ilmaisulla ”noudatetaan”. Kansainvälisen asekauppasopimuksen (ATT) sekä EU:n yhteisen kannan mukaan ihmisoikeuksia ja kansainvälistä humanitaarista oikeutta koskevalle riskiarviolle on annettava sitova merkitys silloin, kun siinä todetaan EU:n yhteisessä kannassa tarkoitettu selkeä vaara. Ulkoasianvaliokunnan ja puolustusvaliokunnan olisi selvästi todettava, ettei tällaista arviota voida sivuuttaa poliittisilla, taloudellisilla, turvallisuuspoliittisilla tai muilla tarkoituksenmukaisuuteen liittyvillä perusteilla.” Äänestyksessä alkuperäinen luonnospohja tuli hyväksytyksi äänin 14-2.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: ed. Honkasalo ja ed. Hopsu (;B6).

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

7. Valtioneuvoston selvitys: Euroopan ulkosuhdehallinnon esitys EU:n satelliittikeskuksen (SatCen) lisäkapasiteetista

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 35/2026 vp

Liiteasiakirja PLM muistio 24.8.2026 Euroopan ulkosuhdehallinnon esitys EU:n satelliittikeskuksen (SatCen) lisäkapasiteetista

Merkittiin saapuneeksi puolustusvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- erityisasiantuntija Peppi Heinikainen, puolustusministeriö
- ulkoasiainsihteeri Pia Rantakangas, ulkoministeriö
- erityisasiantuntija Antti Korpi, puolustusministeriö

Merkittiin selvitys saaduksi.

Valiokunta hyväksyi eduskunnan kannan UaVEK 16/2026 vp: Valiokunnalla ei ole huomauttamista valtioneuvoston toimintalinjaan.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

8. Euroopan unionin neuvoston kokous 12.10.2026 (Ulkoasiainneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 100/2026 vp

Valmistelu

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- poliittinen valtiosihteeri Pasi Rajala, ulkoministeriö
- erityisavustaja Matilda af Hällström, ulkoministeriö
- apulaisosastopäällikkö Miia Rainne, ulkoministeriö
- Eurooppakirjeenvaihtajan sijainen Maija Välivaara, ulkoministeriö

Merkittiin selvitys saaduksi.

9. Valtioneuvoston selvitys: Venäjä-pakotteet

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 49/2024 vp

UTP-jatkokirjelmä UTPJ 4/2025 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 20/2025 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 27/2025 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 34/2025 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 40/2025 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 7/2026 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 32/2026 vp
UTP-jatkokirjelmä UTPJ 47/2026 vp
Liiteasiakirja EU/YUTP/EDUSKUNNALLE TIEDOTTAMINEN/Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä uhkaavista ta ; A 9

Jatkokirjelmä UTPJ 47/2026 vp - UTP 49/2024 vp on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta totesi perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta muistion käsittelyssä.

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- poliittinen valtiosihteeri Pasi Rajala, ulkoministeriö
- erityisavustaja Matilda af Hällström, ulkoministeriö

- yksikönpäällikkö Johanna Lukkarila, ulkoministeriö

Merkittiin selvitys saaduksi.

10. Muut asiat

-

11. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on tiistaina 13.10.2026 klo 12.00

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Jonna Savola